BASTERIA, 51: 3-15, 1987

Vijftig delen van Basteria, 1936-1986

A.C. VAN BRUGGEN

Systematische Dierkunde, Rijksuniversiteit Leiden, p/a Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Postbus 9517, 2300 RA Leiden

Fifty volumes of Basteria, 1936-1986

A survey of the first fifty volumes of Basteria, the journal of the Nederlandse Malacologische Vereniging, has revealed the following. In 51 years Basteria was edited by only six persons, of which Mrs. Dr. W.S.S. van Benthem Jutting served longest (1948-1977). The journal has grown from a minimum of 53 to 220 pp. per volume (tables 1-2, fig. 1), settling for at least 160 pp. per volume in recent years. Vols. 1-50 comprise 5233 pp. (an average of 105 pp. per volume), to which should be added two supplements (1959, 1984) totalling 311 pp. Table 3 and fig. 2 show that English has gradually displaced Dutch as a medium of publication. A total of 63 foreign authors and co-authors contributed 143 papers in 50 volumes, amounting to 22% of the total number of papers. As regards articles (table 4, fig. 3), Basteria appears to be characterized by short papers (average of 8.1 pp.); only four papers have ever covered 50 pp. or more, which is entirely due to financial restrictions. New taxa have only been published in limited numbers (table 5, fig. 4); the total is 180, but the trend shown is that recently increasing numbers are described. Table 6 and fig. 5 indicate trends connected with the geographical origin of the molluscs treated in Basteria. Apparently Basteria is of great importance for local faunistic studies, and of growing importance for Europe outside The Netherlands. The final survey (table 7, fig. 6) shows that half of the papers concern marine molluscs, about one third terrestrial snails, and approximately one sixth freshwater molluscs; these figures more or less reflect the diversity and importance of the various groups. Complete indices have appeared from time to time, the last one in vol. 36 (1972); this was followed by another index solely to the level of genera/subgenera (vol. 40, 1976), after which indices were discontinued for financial reasons. Nowadays only lists of new taxa and of contributing authors are published every few years.

Key words: history of malacology, scientific journals, The Netherlands.

In december 1986 werd van Basteria, het wetenschappelijk tijdschrift van de Nederlandse Malacologische Vereniging, deel 50 afgesloten — een moment om even stil te staan bij de geschiedenis van de desbetreffende periode, 1936-1986. Onderstaand artikel gaat in op een aantal voor deze geschiedenis relevant geachte zaken; in dit bescheiden kader is het echter slechts mogelijk enkele aspecten te belichten. Wellicht is het anderen gegeven wat dieper op wezenlijke punten in te gaan.

Basteria is genoemd naar de prominente Zeeuwse medicus Dr. Job Baster (1711-1775), een van onze belangrijkste vroege malacologen. Merkwaardig genoeg bestaat in de plantenwereld wel een geslacht *Basteria*[1], wat niet het geval is bij de

[1] In het plantenrijk kent men volgens Farr, Leussink & Stafleu (1979: 183) *Basteria* P. Miller, 1755 (met als orthografische variant *Bastera* Cothenius, 1790), een synoniem van *Calycanthus* L., 1759 (nomen conservandum) (fam. Calycanthaceae), en *Basteria* Houttuyn, 1776 (fam. Compositae). Voor zover bekend (gegevens over de periode 1758-1965) is geen enkel genus/subgenus in het dierenrijk naar Baster genoemd (Neave,

mollusken; wel werd onlangs beschreven de soort *Cingula basteriae* Moolenbeek & Faber, 1986 — wellicht de eerste soort die naar een tijdschrift genoemd is, waarmee in tweede instantie Baster ook geëerd is.

Wat betreft de doelstelling van Basteria, kan men het beste de inleiding van Vol. 1, afl. 1 (1936) citeren: "In het tijdschrift zullen artikelen worden opgenomen over mollusken in de uitgebreidste zin, d.w.z. zoowel op faunistisch alsook op systematisch, anatomisch, physiologisch, oecologisch en biologisch gebied. De meeste artikelen zullen in het Nederlandsch gesteld zijn en als er artikelen in een vreemde taal zullen worden opgenomen, dan zullen deze door een samenvatting in het Nederlandsch gevolgd worden. Zooveel mogelijk zullen de artikelen opgeluisterd worden door goede afbeeldingen." Dat de toenmalige redactie een geenszins xenofoob beleid voor ogen stond, blijkt wel uit het feit dat deze mededeling onmiddellijk gevolgd wordt door vertalingen in het Duits, Engels en Frans. In hoeverre deze doelstellingen bewaarheid zijn, zal moeten blijken uit de verzamelde gegevens over delen 1-50.

In 51 jaar kende Basteria slechts zes redacteuren, die vaak over lange perioden fungeerden; met het toenemen van het aantal bladzijden/artikelen werd deze taak steeds tijdrovender. Hoewel ook vroeger buitenstaanders inzake specialistische kwesties geraadpleegd werden, is dit eigenlijk pas de laatste tien jaar min of meer regel geworden. De redacteuren waren en zijn de volgende:

J.Th. Henrard	(1936-1948)	- Leiden (botanicus)
F.P. Koumans	(1936-1945)	- Leiden (ichthyoloog)
C.O. van Regteren Altena	(1945-1968)	- Leiden (malacoloog)
W.S.S. van Benthem Jutting	(1948-1977)	- Amsterdam (malacoloog)
A.C. van Bruggen	(1968-heden)	- Leiden (malacoloog)
E. Gittenberger	(1977-heden)	- Leiden (malacoloog)

Bij de oud-redacteuren is er een trend van een met de jaren toenemende lengte van diensttijd waar te nemen. Bijzonderheden over de eerste vier redacteuren vindt men bij Kuiper (1975: Henrard), Loosjes (1977: Koumans), Van Benthem Jutting & Van Bruggen (1972: Van Regteren Altena), Van Bruggen (1977: Van Regteren Altena), Engel & Van der Feen (1964: Van Benthem Jutting) en Van Regteren Altena (1964: Van Benthem Jutting).

Bij het beschouwen van de resultaten van de eerste 50 delen diene men wel te bedenken dat helaas geen vergelijkbare gegevens van een zelfde type tijdschriften ter beschikking waren. Het zou te ver voeren dergelijke gegevens eerst te genereren. De resultaten zijn steeds samengevat voor vijf opeenvolgende delen, dus deel 1 t/m 5, 6 t/m 10, enz. Dat maakt het geheel overzichtelijker en is bovendien statistisch meer verantwoord door het hanteren van grotere getallen. Daarnaast vertegenwoordigen perioden van vijf jaar ook historisch gezien duidelijke episoden in de geschiedenis van Basteria en de vereniging.

Wat betreft het aantal pagina's per vijf delen, toont tabel 1 (fig. 1) de voortdurende bloei van Basteria. De laatste vijf delen hebben drie maal zoveel bladzijden als de

1939, 1940, 1950; Edwards & Hopwood, 1966; Edwards & Vevers, 1975). Gegevens op het soortsniveau voor het tijdvak 1758-1850 (Sherborn, 1902, 1924, 1932, 1933) wijzen uit dat de naam *basteri* vijf maal en de naam *basteriana* drie maal gebruikt zijn in Coelenterata (holtedieren), Ctenophora (ribkwalletjes), Crustacea (schaaldieren), Acari (mijten) en Echinodermata (stekelhuidigen). Nadere gegevens over Baster vindt men bij Henrard & Koumans (1936) en Van Benthem Jutting & Van Hoorn (1967).

eerste vijf delen. Opgemerkt dient te worden dat de twee supplementen (1959 en 1984, respectievelijk 176 en 135 pp.) nog bij de getallen van delen 21-25 en 46-50 opgeteld zouden moeten worden. Uit tabel en figuur is af te lezen dat de grens van 400 pp. pas na 20 delen overschreden is en dat de grens van 500 pp. daarna niet lang meer op zich liet wachten. Delen 36-40 omvatten de feestbundel Van Regteren Altena zodat hierop eigenlijk een correctie aangebracht zou moeten worden; hetzelfde geldt voor delen 46-

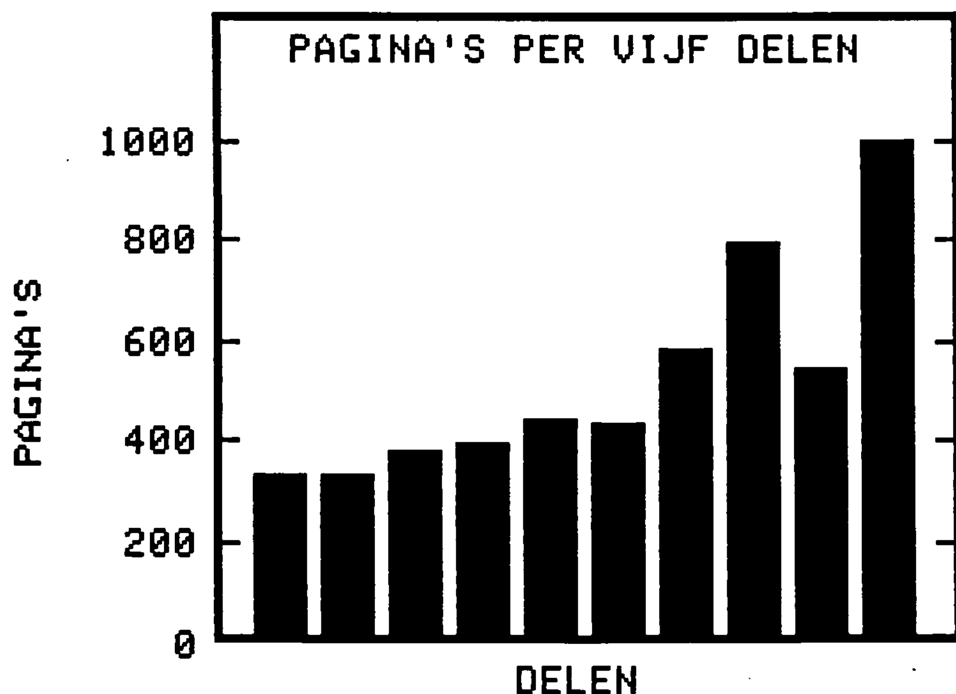


Fig. 1. Aantallen pagina's per vijf delen van Basteria delen 1-50, 1936-1986. Gegevens ontleend aan tabel 1. *Fig. 1. Numbers of pages for units of five volumes of Basteria vols. 1-50, 1936-1986. Data derived from table 1.*

delen 1-5	333	
delen 6-10	331	
delen 11-15	378	
delen 16-20	392	
delen 21-25	444	+ 176 suppl. 1
delen 26-30	430	
delen 31-35	581	
delen 36-40	793	
delen 41-45	546	
delen 46-50	1005	+ 135 suppl. 2

Tabel 1. Aantallen pagina's per vijf delen van Basteria delen 1-50, 1936-1986. *Table 1. Numbers of pages for units of five volumes of Basteria vols. 1-50, 1936-1986.*

deel 1	74	deel 26	88
deel 2	65	deel 27	100
deel 3	64	deel 28	86
deel 4	59	deel 29	92
deel 5	71	deel 30	64
deel 6	53	deel 31	76
deel 7	72	deel 32	102
deel 8	72	deel 33	116
deel 9	70	deel 34	154
deel 10	64	deel 35	133
deel 11	112	deel 36	220
deel 12	58	deel 37	152
deel 13	72	deel 38	148
deel 14	64	deel 39	115
deel 15	72	deel 40	158
deel 16	64	deel 41	100
deel 17	72	deel 42	80
deel 18	72	deel 43	115
deel 19	76	deel 44	84
deel 20	108	deel 45	167
deel 21	88	deel 46	135
deel 22	108	deel 47	160
deel 23	92	deel 48	312
deel 24	80	deel 49	196
deel 25	76	deel 50	202

Tabel 2. Aantallen pagina's per deel van Basteria delen 1-50, 1936-1986. *Table 2. Numbers of pages per volume of Basteria vols. 1-50, 1936-1986.*

50 in verband met de extra pagina's ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de vereniging.

De getallen per deel zijn nog illustratiever (tabel 2). De eerste tien delen variëerden in aantal bladzijden van 53 tot 74; de grens van 100 pp. werd pas overschreden door deel 11 (112 pp., 1947), waarna een terugval volgde tot de oude aantallen. Pas deel 20 had wederom meer dan 100 pp. (108 pp., 1956), daarna volgen delen 22 (108 pp., 1958), 27 (100 pp., 1963) en 32 (102 pp., 1968), waarna er alleen nog een terugval van onder de 100 pp. te constateren is in delen 42 (80 pp., 1978) en 44 (84 pp., 1980). Alleen in 1972 (deel 36 inclusief de feestbundel Van Regteren Altena) werden meer dan 200 pp. (nl. 220 pp.) gepubliceerd, iets wat nog lang geen regel is. Men kan slechts vaststellen dat vanaf 1983 minimaal 160 pp. per deel geproduceerd zijn. De echt opvallende bloei is dus pas slechts vier jaar oud. Uiteraard wordt het aantal gedrukte bladzijden per jaar bepaald door twee factoren, (1) de beschikbare financiën (het door de vereniging gereserveerde bedrag vermeerderd met eventuele subsidies), en (2) het aantal aangeboden en geaccepteerde manuscripten. Wat betreft het eerste punt zij opgemerkt dat het grote aantal pagina's van de laatste jaren uitsluitend te danken is aan het aantrekken van subsidies. Delen 1-50 van Basteria omvatten 5233 bladzijden (gemiddeld 105 pp. per deel), waarbij nog 311 pp. voor de twee supplementen geteld moeten worden, dus totaal 5544 pp.

Het is altijd de politiek van Basteria geweest (zie ook de doelstellingen boven) slechts artikelen in het Nederlands, Duits, Engels en Frans op te nemen. Uit fig. 2 en tabel 3 is af te lezen dat Basteria steeds internationaler van aard geworden is. Dat wordt het duidelijkst gedemonstreerd door het afnemend gebruik van de Nederlandse taal en het sterk toenemen van artikelen in het Engels, sinds de Tweede Wereldoorlog de nieuwe taal van de wetenschap. In de laatste vijf delen is het percentage artikelen in het Engels zelfs hoger opgelopen dan het ooit in het Nederlands was. Uiteraard hangt dat ook samen met factoren als internationale erkenning van de kwaliteit van ons tijdschrift, verplaatsing van de aandacht van Nederlandse mollusken naar die van elders, en het tegenwoordig meer optreden van buitenlandse auteurs (die meestal ook subsidies aandragen).

In dit verband is het ook van belang na te gaan in hoeverre Basteria heeft gefungeerd als medium van publicatie voor buitenlanders. De telling hiervan leverde enige moeilijkheden op; tenslotte is als buitenlandse auteur gedefiniëerd iedere schrijver of medeauteur die op het moment dat zijn/haar/hun artikel verscheen, in het buitenland woonachtig was. Dat houdt dus in dat men daaronder ook enige personen met de Nederlandse nationaliteit meetelt. Men kan er immers van uitgaan dat voor een in het buitenland wonende Nederlander de plaatstelijke tijdschriften evenzeer open staan als voor de burgers van dat land. Kiezen voor Basteria wordt hopelijk niet gedaan uit chauvinistische overwegingen.

In 50 delen vindt men 63 buitenlandse auteurs die één of meer (soms zelfs vrij veel) artikelen schreven als auteur of mede-auteur. Deze schreven tezamen 143 artikelen; op een totaal van 645 bedraagt dat 22%. Deze auteurs zijn afkomstig uit 21 landen, waarvan tien meer dan één maal vertegenwoordigd zijn, nl. 11 (West-)Duitse, 9 Amerikaanse/Belgische, 6 Zwitserse, 5 Britse, 4 Franse, 3 Israëlische en 2 Braziliaanse/Noorse/Spaanse auteurs. Elf landen leverden elk slechts één auteur in dit kader op. De totale geografische verspreiding van de buitenlandse auteurs is enorm; alleen het werelddeel Australië ontbreekt.

Over het geheel genomen is de spreiding van artikelen afkomstig uit het buitenland merkwaardig. Alleen delen 4, 5, 6, 9, 13, 18 en 26 hebben geen artikelen die in deze categorie passen; vanaf deel 27 zijn jaarlijks ten minste 1, maar meestal meer (tot 11 toe), artikelen van buiten Nederland afkomstig.

In 50 delen besloegen 645 artikelen tezamen 5233 bladzijden (variatie 1-129 pp. per artikel), wat neerkomt op gemiddeld 8,1 pp. per artikel. Tabel 4 en fig. 3 tonen aan dat het gemiddelde wel aan het toenemen is, maar dat Basteria typisch een tijdschrift voor korte artikelen is. Afgezien van supplement 2 (één artikel van 135 pp.), zijn er in 50 delen slechts vier maal werkelijk grote artikelen gepubliceerd (Janssen, Peeters & Van der Slik, 1984, 129 pp.; Coomans, Moolenbeek & Wils, 1985, 89 pp.; Verduin, 1976, 53 pp.; Kuiper, 1983, 50 pp.). Twee van deze artikelen vormden onderdeel van een reeks, maar zijn steeds als afzonderlijke artikelen gescoord. Genoemde lange artikelen zijn alle door middel van subsidies gefinancierd.

Het inzenden van manuscripten door buitenlanders is een blijk van vertrouwen. Hetzelfde geldt voor het publiceren van nieuwe taxa. Merkwaardig genoeg blijkt Basteria in deze een naar verhouding buitengewoon bescheiden rol gespeeld te hebben. Enkele steekproeven van soortgelijke tijdschriften wijzen uit dat dit inderdaad het geval is; uiteraard dienen aantallen nieuwe taxa aan aantallen pagina's en artikelen gerelateerd te worden. Totaal werden in 50 delen van Basteria slechts 180 nieuwe taxa gepubliceerd; dat is dus per deel 3,6 (zie tabel 5 en fig. 4). Supplement 2 bevat 8 nieuwe

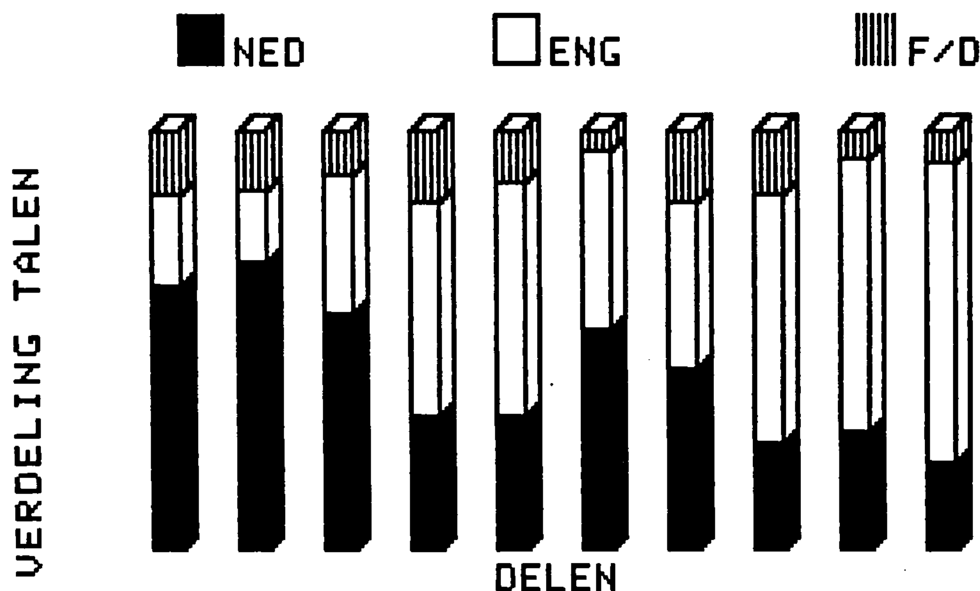


Fig. 2. Het gebruik van de verschillende talen in Basteria delen 1-50, 1936-1986, per vijf delen, uitgedrukt als percentage van het totaal; NED = Nederlands, ENG = Engels, F/D = Frans en Duits tezamen. Gegevens ontleend aan tabel 3. *Fig. 2. The various languages used in Basteria vols. 1-50, 1936-1986, per unit of five volumes, expressed as percentages of the total*; NED = *Dutch*, ENG = *English*, F/D = *French and German taken together. Data derived from table 3.*

	N	E	F	D
delen 1-5	39 = 63 %	13 = 21 %	2	7
delen 6-10	33 = 68 %	8 = 17 %	0	7
delen 11-15	32 = 56 %	19 = 33 %	5	1
delen 16-20	20 = 32 %	32 = 51 %	5	6
delen 21-25	21 = 32 %	36 = 55 %	6	2
delen 26-30	36 = 52 %	30 = 43 %	2	1
delen 31-35	27 = 43 %	25 = 40 %	4	7
delen 36-40	25 = 25 %	58 = 59 %	3	12
delen 41-45	23 = 28 %	53 = 65 %	1	5
delen 46-50	17 = 20 %	61 = 72 %	2	5

Tabel 3. Het gebruik van de verschillende talen in Basteria delen 1-50, 1936-1986, per vijf delen. Links aantallen artikelen, rechts percentage van het totaal aantal per vijf delen. N = Nederlands, E = Engels, F = Frans, D = Duits; de gegevens voor de laatste twee talen zijn slechts in aantallen uitgedrukt en niet in percentages. *Table 3. The various languages used in Basteria vols. 1-50, 1936-1986, per unit of five volumes. Numbers of articles on the left, percentages of the total number of articles per five volumes on the right.* N = *Dutch*, E = *English*, F = *French*, D = *German; data for the last two languages have only been expressed in numbers and not in percentages.*

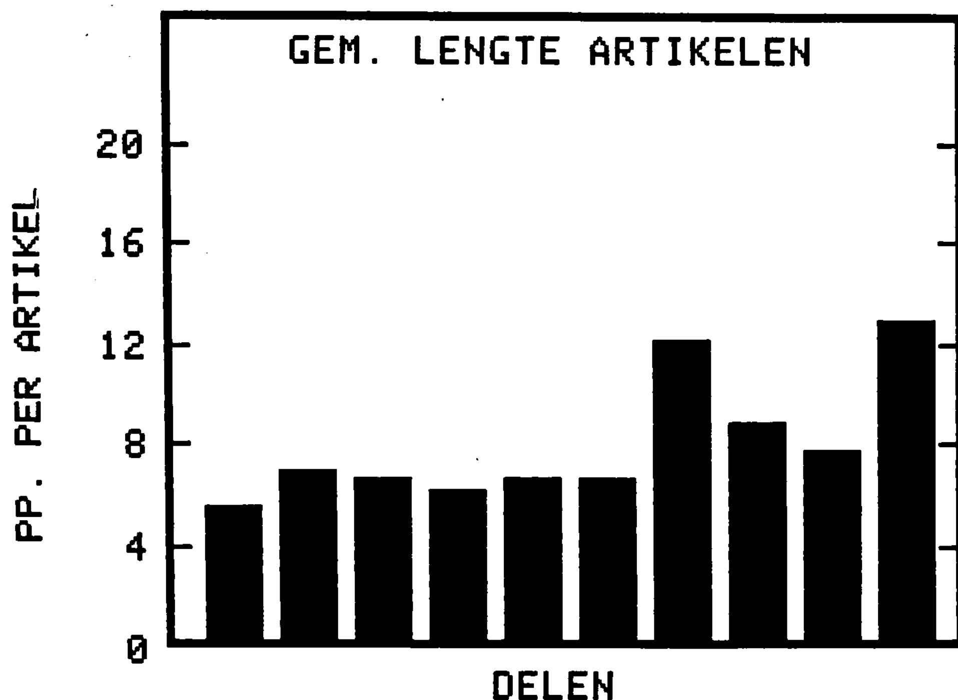


Fig. 3. Gemiddeld aantal pagina's van de artikelen in Basteria delen 1-50, 1936-1986, per vijf delen. Gegevens ontleend aan tabel 4. *Fig. 3. Average number of pages per article in Basteria vols. 1-50, 1936-1986, per unit of five volumes. Data derived from table 4.*

	aantal art.	pp./art.
delen 1-5	60	5,6
delen 6-10	48	6,9
delen 11-15	57	6,6
delen 16-20	63	6,2
delen 21-25	66	6,7
delen 26-30	65	6,6
delen 31-35	78	12,1
delen 36-40	89	8,9
delen 41-45	71	7,7
delen 46-50	78	12,9
totaal	546	

Tabel 4. Aantallen artikelen in Basteria delen 1-50, 1936-1986, per vijf delen; de rechterkolom geeft de gemiddelde aantallen pagina's per artikel. De toename in het aantal artikelen is gecorreleerd met de toename van het aantal pagina's. *Table 4. Numbers of papers in Basteria vols. 1-50, 1936-1986, per unit of five volumes; the right hand column gives the average number of pp. per article. The increase in numbers of papers is correlated to the increase in numbers of pp.*

taxa, wat dus het getal voor de laatste vijf delen, het hoogste in de geschiedenis van ons tijdschrift, nog verhoogt. Een beschouwing van tabel 5 toont aan dat delen 6-10 (1941-1946) geen enkele nieuwe naam bevatten; zou dat een gevolg van de Tweede Wereldoorlog geweest kunnen zijn? Pas in de laatste drie groepen van vijf delen is er een opvallende stijging in het aantal gepubliceerde nieuwe taxa te constateren. Wellicht zal deze trend zich in de toekomst voortzetten.

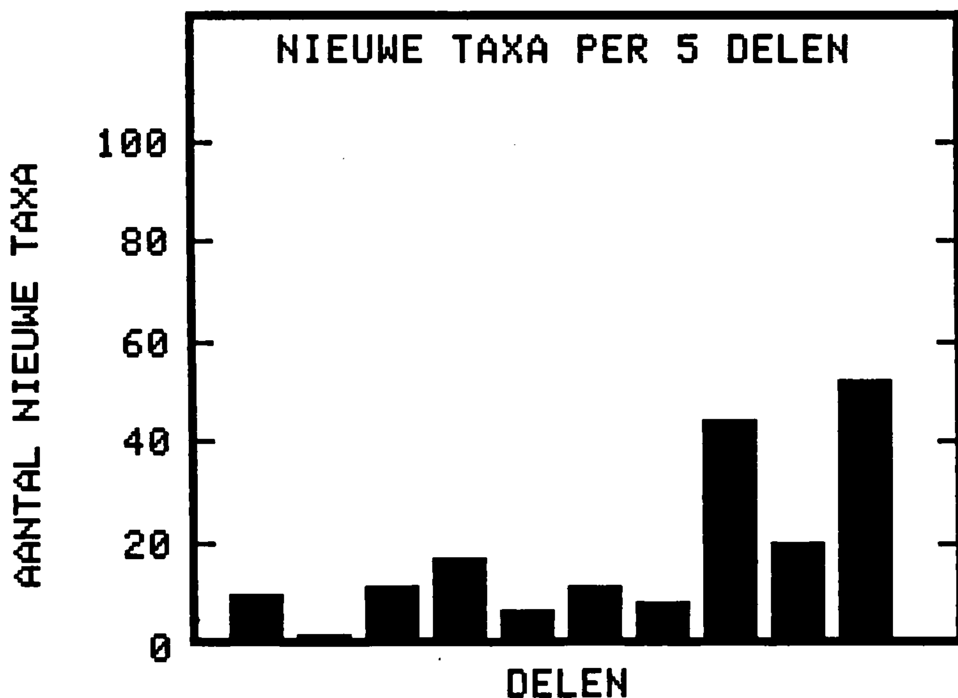


Fig. 4. Aantallen nieuwe taxa beschreven in Basteria delen 1-50, 1936-1986, per vijf delen. Gegevens ontleend aan tabel 5. *Fig. 4. Numbers of new taxa described in Basteria vols. 1-50, 1936-1986, per unit of five volumes. Data derived from table 5.*

delen 1-5	10
delen 6-10	0
delen 11-15	11
delen 16-20	17
delen 21-25	7
delen 26-30	11
delen 31-35	8
delen 36-40	44
delen 41-45	20
delen 46-50	52 + 8 suppl. 2

Tabel 5. Aantallen nieuwe taxa beschreven in Basteria delen 1-50, 1936-1986, per vijf delen. *Table 5. Numbers of new taxa described in Basteria vols. 1-50, 1936-1986, per unit of five volumes.*

De verdeling van de artikelen naar de gebieden waar de behandelde organismen voorkomen gaf weinig moeilijkheden; ook hier kon echter een aantal artikelen niet in de beschouwing betrokken worden, bijvoorbeeld monografische bewerkingen van wijd verspreide taxa (o.a. de reeks over *Conus*) e.d. meer. Ook dit is weergegeven als percentage van de totaal per vijf delen gescoorde artikelen (tabel 6, fig. 5). Artikelen over Nederland, dus faunistiek in de wijdste zin des woords (wat dus ook oecologie, oecofysiologie, enz. insluit) beginnen na zeer hoge scores in de eerste drie eenheden van vijf delen scherp af te nemen, om later op een laag niveau weer een stabilisatie of zelfs geringe toename te vertonen. De variatie is hier enorm (21-87%), zodat het berekenen van een gemiddelde weinig zin heeft. Voor Europa buiten Nederland geldt dat na een gering en aarzelend begin in de eerste drie groepen van vijf delen het percentage sterk oploopt en zich op een hoog niveau stabiliseert; de variatie is hier eveneens groot (4-52%), maar toch de geringste in dit verband. Uiteraard reflecteert dit de sterk toegenomen welvaart die het velen mogelijk maakte buitenlandse reizen te ondernemen. Artikelen die onderwerpen behandelen van buiten Europa vertonen ook een zeer grote variatie (5-57%), maar zijn na de eerste tien delen in aantal gestabiliseerd op een redelijk hoog niveau (20-31% met twee uitschieters van 57 en 46%). Van een stijgende tendens is geen sprake. Hieruit blijkt overigens dat Basteria een prominente rol gespeeld heeft wat betreft de faunistiek, maar dat dit in mindere mate eveneens geldt voor Europa buiten Nederland en de rest van de wereld. Merkwaardig genoeg is er in de laatste categorie een zeker zwaartepunt in Afrika bezuiden de Sahara waar te nemen; reeds in deel 1 verscheen een artikel dat tot deze categorie behoort.

Wat betreft de verdeling van de artikelen naar het milieu van de behandelde mollusken, deze is uitgedrukt als percentage van het totaal op deze criteria onderscheiden artikelen (tabel 7, fig. 6). Hieruit blijkt dat dit over 50 delen varieert van 26 tot 42% voor de landmollusken (gemiddeld 34%) van 9 tot 24% voor de zoetwatermollusken (gemiddeld 16%) en van 42 tot 63% voor de zeemollusken (gemiddeld 50%). Een aantal artikelen kon niet geclassificeerd worden volgens deze criteria; artikelen die land-, zoetwater- èn zeemollusken (of andere combinaties) behandelen zijn niet meegeteld, evenmin als necrologieën, boekbesprekingen, enz. Ondanks de grote variatie zijn hier duidelijke trends uit af te lezen. De variatie is het grootst bij de marine mollusken en ongeveer gelijk bij de land- en zoetwatermollusken. Wel liggen de getallen bij de zeemollusken constant hoog — mariene mollusken scoren slechts één maal een minimum van 42%, wat echter het hoogste getal voor de landmollusken vormt. De zoetwatermollusken bereiken slechts twee maal hun maximum met 24%, een cijfer dat nog beneden het minimum van de landmollusken (26%) ligt. Hieruit zou men kunnen voorspellen dat de trend zich in de komende jaren zo zal voortzetten; ongeveer de helft van de artikelen zal over mariene mollusken gaan, ongeveer een derde over landmollusken en de rest (dus ca. een zesde) over zoetwatermollusken. Dat klopt ongeveer met de diversiteit van deze groepen, met dien verstande dat de diversiteit (soortental) van de zoetwatermollusken slechts gering is, wat weer gecompenseerd wordt door een groter aantal artikelen als gevolg van de enorme medisch-veterinaire betekenis van een deel van deze groep.

Fossielen hebben in de vereniging altijd sterk de aandacht getrokken. Voor de groepen van vijf delen bedraagt het totale aantal artikelen over fossielen respectievelijk 10, 11, 8, 10, 8, 9, 12, 10, 4 en 3. Totaal beloopt dit dus 85 artikelen, gemiddeld 1,7 per deel. De variatie is groot, 3-12 per vijf delen; als men de lage uitschieters van de laatste tien jaar niet meetelt, is de variatie geringer, 8-12 per vijf delen. Het is overigens dui-

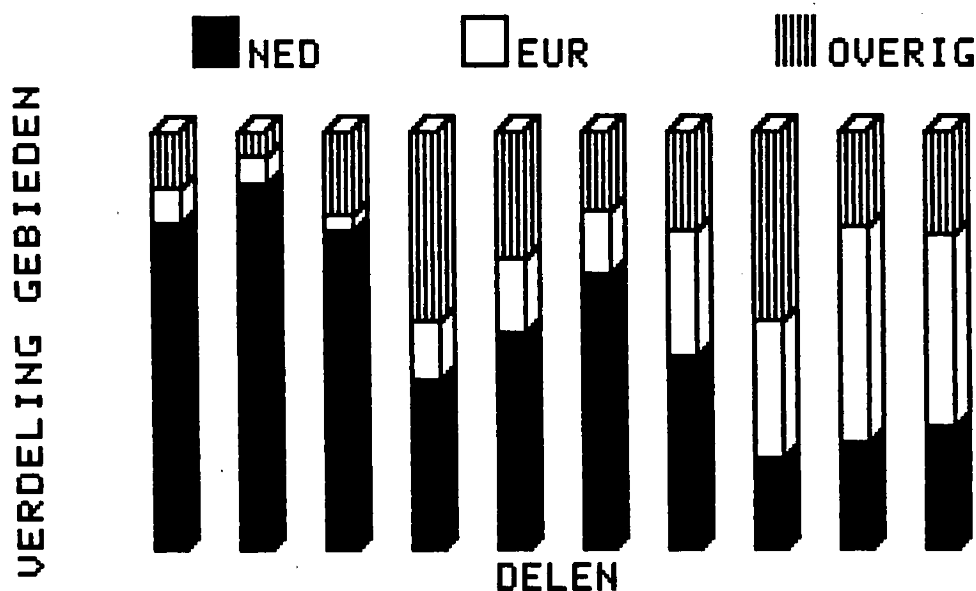


Fig. 5. Verdeling van artikelen op geografische basis voor Basteria delen 1-50, 1936-1986, per vijf delen, uitgedrukt als percentages van het totaal; NED = Nederland, EUR = rest van Europa, OVERIG = buiten Europa. Gegevens ontleend aan tabel 6. *Fig. 5. Distribution of papers in Basteria vols. 1-50, 1936-1986, on a geographical base per unit of five volumes, expressed as percentages of the total;* NED = *The Netherlands,* EUR = *Europe outside The Netherlands,* OVERIG = *outside Europe. Data derived from table 6.*

	Nederland	rest van Europa	buiten Europa
delen 1-5	78 %	8 %	14 %
delen 6-10	87 %	7 %	6 %
delen 11-15	76 %	4 %	20 %
delen 16-20	40 %	14 %	46 %
delen 21-25	51 %	18 %	31 %
delen 26-30	66 %	15 %	19 %
delen 31-35	46 %	30 %	24 %
delen 36-40	21 %	33 %	46 %
delen 41-45	25 %	52 %	23 %
delen 46-50	29 %	46 %	25 %

Tabel 6. Verdeling van artikelen op geografische basis voor Basteria delen 1-50, 1936-1986, per vijf delen. *Table 6. Distribution of papers in Basteria vols. 1-50, 1936-1986, on a geographical base per unit of five volumes.* Nederland = *The Netherlands,* rest van Europa = *Europe outside The Netherlands,* buiten Europa = *outside Europe.*

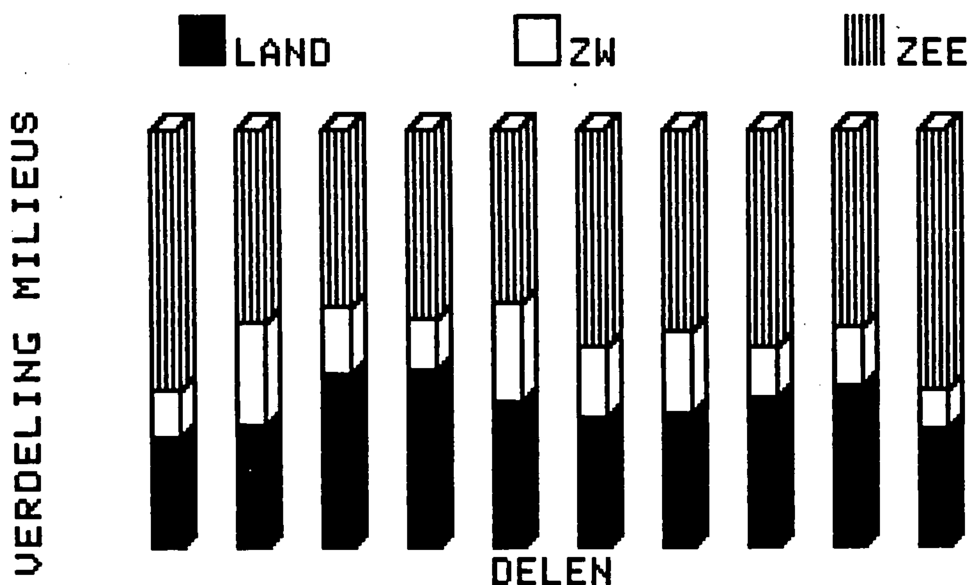


Fig. 6. Verdeling van artikelen naar milieu voor Basteria delen 1-50, 1936-1986, per vijf delen, uitgedrukt als percentage van het totaal; LAND = landmollusken, ZW = zoetwatermollusken, ZEE = zeemollusken. Gegevens ontleend aan tabel 7. *Fig. 6. Distribution of papers in Basteria vols. 1-50, 1936-1986, according to habitat per unit of five volumes, expressed as percentages of the total;* LAND = *land molluscs,* ZW = *freshwater molluscs,* ZEE = *marine molluscs. Data derived from table 7.*

	L	ZW	Z
delen 1-5	26 %	11 %	63 %
delen 6-10	29 %	24 %	47 %
delen 11-15	41 %	16 %	43 %
delen 16-20	42 %	12 %	46 %
delen 21-25	34 %	24 %	42 %
delen 26-30	31 %	17 %	52 %
delen 31-35	32 %	19 %	49 %
delen 36-40	35 %	13 %	52 %
delen 41-45	38 %	14 %	48 %
delen 46-50	28 %	9 %	63 %

Tabel 7. Verdeling van artikelen naar milieu voor Basteria delen 1-50, 1936-1986, per vijf delen. De percentages zijn opgegeven voor landmollusken (L), zoetwatermollusken (ZW) en zeemollusken (Z). *Table 7. Distribution of papers in Basteria vols. 1-50, 1936-1986, according to habitat per unit of five volumes. Percentages of the total number scored are shown for land molluscs* (L), *freshwater molluscs* (ZW), *and marine molluscs* (Z).

delijk dat hier een dalende tendens optreedt. Dat is wellicht niet te wijten aan een verminderde belangstelling voor fossiele mollusken, maar eerder aan het feit dat tegenwoordig meer tijdschriften de mogelijkheid bieden over fossielen te publiceren. Dat doet niets af aan het feit dat Basteria nog altijd een goed tijdschrift is voor artikelen over fossielen, vooral die van Nederland. Overigens diene men te bedenken dat fossielen ouder dan Kwartair en Tertiair eigenlijk nooit in Basteria behandeld zijn.

Het is moeilijk, zo niet onmogelijk, de speciale aandachtsgebieden van Basteria in de eerste vijftig jaar aan te geven. Een tijdschrift reflecteert de belangstelling van de gezamenlijke schrijvers of, wellicht in mindere mate, het ledenbestand van de vereniging. Delen 1-50 van Basteria zijn ongetwijfeld zeer belangrijk geweest voor onderwerpen als landnaaktslakken, mariene Prosobranchia van de Middellandse Zee, Pisidiidae (erwtenmosseltjes, vroeger in de Sphaeriidae), keverslakken, en Nederlandse mariene fossielen uit Tertiair en Kwartair. Omgekeerd kan men ook stellen dat Basteria op het gebied van Scaphopoda (olifantstandjes) en Cephalopoda (inktvissen) in de eerste 50 delen weinig te bieden gehad heeft. Merkwaardig genoeg hebben eveneens de voormalige overzeese gebiedsdelen weinig aandacht gekregen.

Tenslotte dienen nog enkele technische details belicht te worden. Aanvankelijk verscheen Basteria vier maal per jaar; op den duur was dat redactioneel en technisch niet bij te houden, zodat een patroon is ontstaan van twee maal per jaar gecombineerde afleveringen. Wel is men erin geslaagd normaliter een deel per kalenderjaar te publiceren. Hiervan is slechts drie maal afgeweken; deel 9 moest vanwege de oorlogsomstandigheden gespreid over 1944 en 1945 uitgegeven worden, deel 45 voor 1981 kon om technische redenen pas in begin 1982 afgesloten worden, en deel 48 (1984-1985) reflecteert de rijkdom van het 50-jarig bestaan van de vereniging. Uiterlijk heeft Basteria wijzigingen ondergaan in het geleidelijk verdwijnen van de omslagen, waarvan die van de delen 41-43 (1977-1979) zelfs voorzien waren van een fraaie omslagtekening van de hand van S. van der Spoel. Momenteel wordt alleen het voorkaft niet voor kopij gebruikt. Ook het formaat onderging enige wijzigingen in de loop der jaren. Al deze veranderingen hingen samen met de steeds toenemende kosten van drukken; het ogenblik zal spoedig aanbreken waarop het drukken van één bladzijde evenveel kost als een heel deel in 1936. Het verdwijnen van een compleet register (voor de laatste maal verschenen aan het einde van deel 36, 1972) is ingegeven door financiële overwegingen; aan het einde van deel 40 (1976) verscheen nog een register op genera en subgenera, wat sindsdien vervangen is door een lijst van auteurs en een lijst van nieuwe taxa voor drie tot vier delen tezamen.

Tot besluit kunnen wij ons afvragen in hoeverre de doelstellingen van Basteria in de eerste 50 delen gerealiseerd zijn. De doelstellingen (zie boven) kunnen in drie punten samengevat worden, (1) een breed kader voor wat betreft de inhoud van de artikelen, (2) publicatie in het Nederlands, maar de drie moderne talen worden ook geaccepteerd, en (3) goede illustratie. De eerste doelstelling is niet geheel bewaarheid. Men noemt als deelgebieden faunistiek, systematiek, anatomie, fysiologie, oecologie en 'biologie', dit laatste een verzamelbegrip dat autoecologie, gedrag e.d. meer omvat. Op het gebied van faunistiek en systematiek speelde en speelt Basteria een belangrijke rol; wat betreft de anatomie geldt dit eigenlijk slechts voor zover anatomische gegevens toepassing vinden in de systematiek. Artikelen van oecologische aard zijn wel voortdurend, maar onregelmatig, verschenen, terwijl publicaties over fysiologie eigenlijk nooit aan bod gekomen zijn. 'Biologie' tenslotte kan min of meer in dezelfde categorie als oecologie gerangschikt worden, dus voortdurend, maar onregelmatig vertegenwoordigd.

Publicatie in de Nederlandse taal is sterk teruggelopen ten gunste van publicatie in het Engels (zie tabel 3 en fig. 2), iets wat de eerste redactie niet had kunnen voorzien. Dit is echter een mondiaal verschijnsel, wat als algemene trend in eigenlijk alle takken van wetenschap te onderkennen is.

Over de derde doelstelling kunnen wij kort zijn. Basteria is altijd rijk geïllustreerd geweest, waarbij vrijwel altijd op de kwaliteit van de afbeeldingen gelet is. Samenvattend kan men dus stellen dat de doelstellingen van de eerste redactie alleen in grote trekken bewaarheid zijn zonder dat dit echter de kwaliteit van het tijdschrift en daarmede samenhangend de belangstelling voor en de wereldwijde verspreiding van Basteria beïnvloed heeft.

De auteur is veel dank verschuldigd aan Dr. J. van der Land van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden, die de computer-gegenereerde figuren vervaardigde.

LITERATUUR

ALTENA, C.O. VAN REGTEREN, 1964. Bibliography and list of new names. List of publications by W.S.S. [= Tera] [van der Feen-]van Benthem Jutting, 1922-1964 (included). Systematic list. — Beaufortia 11 (130): 9-21.

BRUGGEN, A.C. VAN, 1977. In memoriam Dr. C.O. van Regteren Altena, 1907-1976. — Basteria 41: 1-6.

EDWARDS, M.A., & A.T. HOPWOOD, 1966. Nomenclator zoologicus, VI, 1946-1955: 1-329. Londen.

EDWARDS, M.A., & H.G. VEVERS, 1975. Nomenclator coologicus, VII, 1956-1965: 1-374. Londen.

ENGEL, H., & P.J. VAN DER FEEN, 1964. The life of Woutera S.S. van Benthem Jutting. — Beaufortia 11 (130): 1-9.

FARR, E.R., J.A. LEUSSINK & F.A. STAFLEU, 1979. Index nominum genericorum (Plantarum), 1, Aa-Epochium: I-XXVI, 1-630. Utrecht-Den Haag.

HENRARD, J.T., & F.P. KOUMANS, 1936. Korte levensbeschrijving van Dr. J. Baster, naar wien dit tijdschrift is genoemd. — Basteria 1: 6-12.

JUTTING, W.S.S. VAN BENTHEM, & A.C. VAN BRUGGEN, 1972. Carel Octavius van Regteren Altena, een schets van zijn leven en werken. — Basteria 36: 31-54.

JUTTING, W.S.S. VAN BENTHEM, & C.M. VAN HOORN, 1967. Oude en nieuwe gegevens over leven en arbeid van Dr Job Baster (1711-1775). — Arch. Zeeuwsch Gen. Wet. 1967: 29-70.

KUIPER, J.G.J., 1975. Jan Theodoor Henrard (1881-1974). — Basteria 39: 69-74.

LOOSJES, F.E., 1977. In memoriam Dr. F.P. Koumans, 1905-1977. — Basteria 41: 87-90.

MOOLENBEEK, R.G., & M.J. FABER, 1986. A new micromollusc from the Canary Islands (Mollusca, Gastropoda: Rissoacea). — Basteria 50: 177-179.

NEAVE, S.A., 1939. Nomenclator zoologicus, 1758-1935, I: i-xiv, 1-957. Londen.

——, 1940. Nomenclator zoologicus, 1758-1935, IV: 1-758. Londen.

——, 1950. Nomenclator zoologicus, V, 1936-1945: 1-308. Londen.

SHERBORN, C.D., 1902. Index animalium sectio 1, 1758-1800: i-lix, 1-1195. Cambridge.

——, 1924. Index animalium sectio 2, 1801-1850, IV: 641-943. Londen.

——, 1932. Index animalium sectio 2, 1801-1850, XXIX: 1-208. Londen.

——, 1933. Index animalium sectio 2, 1801-1850, XXXIII: 879-1098. Londen.